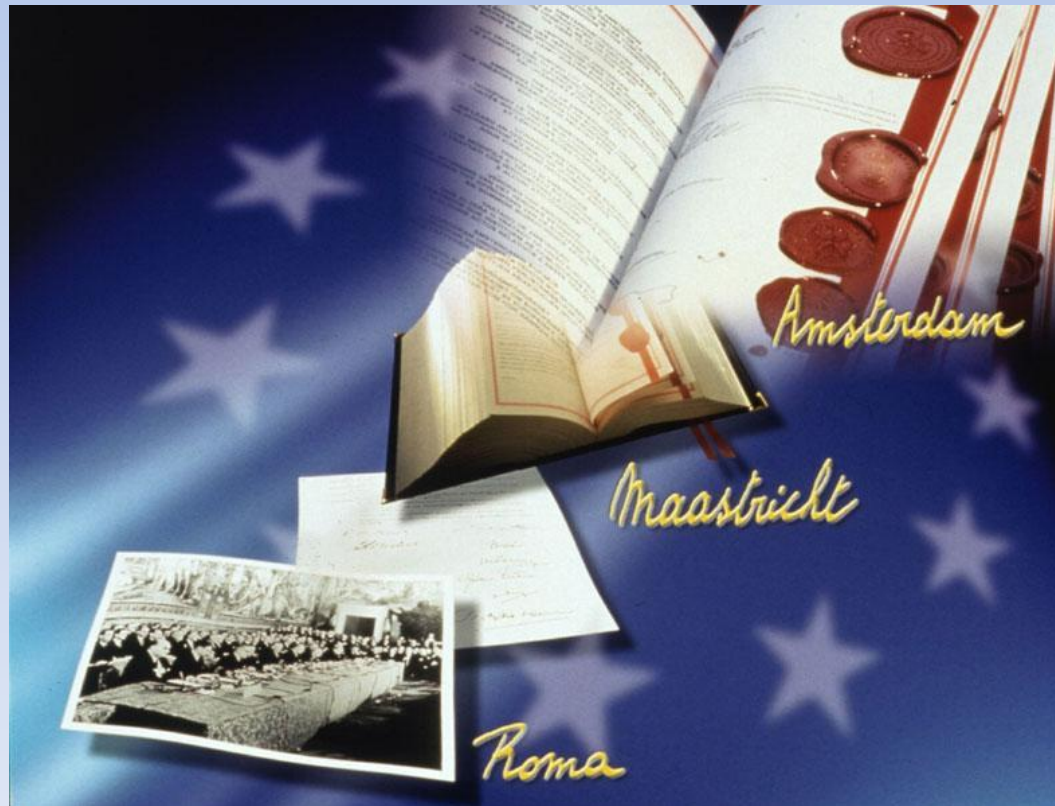
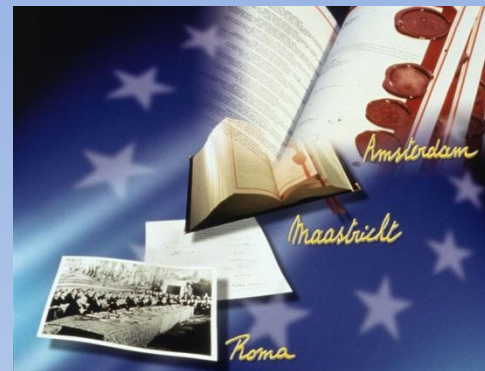

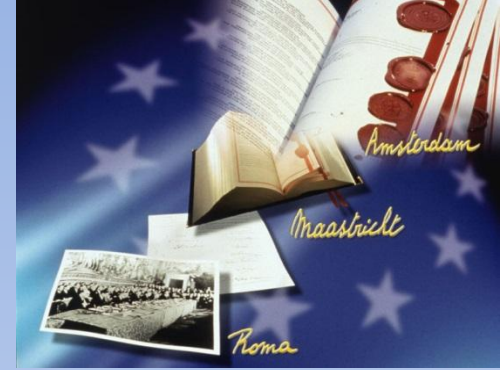
Vývoj európskej integrácie

Myšlienka európskej integrácie

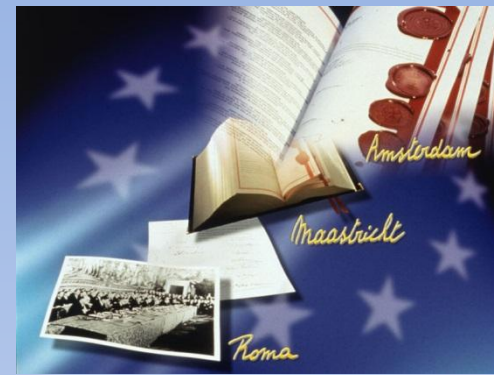

- Po 2. svetovej vojne sa Európa nachádzala v morálnom aj ekonomickom kolapse.
- Prvoradou snahou bolo nielen zabezpečiť obnovu normálneho života Európanov,
- ale najmä inštitucionálne zabezpečiť, aby sa história neopakovala.

- **1947 – Marshallov plán** - plán finančnej pomoci Európe, bol podmienený vytvorením inštitúcie, ktorá by celý tento projekt spravovala
- **1948** – Organizácia pre európsku hospodársku spoluprácu (OEEC), v roku 1960 premenovaná na **Organizáciu pre hospodársku spoluprácu a rozvoj (OECD)**
- **1949 – NATO (North Atlantic Treaty Organisation)** podpísaná medzi Francúzskom, Veľkou Britániou a Beneluxom

„Otcovia Európy“

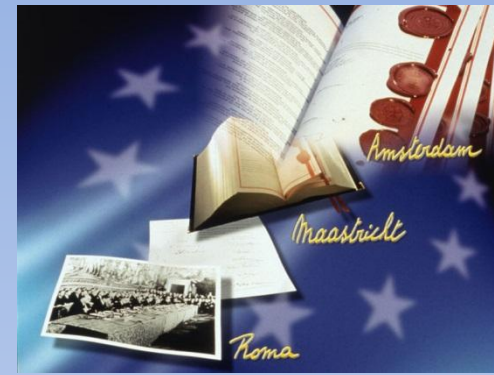

- **Robert Schuman** – francúzsky minister zahraničných vecí
- **Alcide de Gasperi** – povojnový predseda talianskej vlády
- **Konrad Adenauer** – nemecký spolkový kancelár

Európske spoločenstvo uhlia a ocele (ESUO)

- Prvotná iniciatíva – Deklarácia z 9.5.1950, ktorej autorom bol Robert Schuman
- Zmluva o Európskom spoločenstve uhlia a ocele podpísaná v roku **1951** medzi Francúzskom, Nemeckom, Talianskom a štátmi Beneluxu (Belgicko, Holandsko, Luxembursko)
- **Cieľ:** vytvoriť spoločný trh v oblasti výroby a predaja uhlia a ocele
- Ako jediná zo zakladateľských zmlúv založená na dobu určitú – 50 rokov, jej platnosť uplynula 23.7.2002

Vznik Európskych spoločenstiev

Európske spoločenstvo

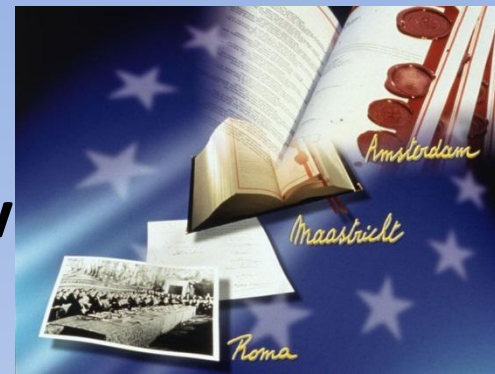
pre atómovú energiu (EURATOM)

Európske hospodárske spoločenstvo (EHS)

- Podpísané v Ríme 25. marca 1957 na dobu neurčitú
- **Hlavné ciele:** vytvorenie spoločného trhu, približovanie hospodárskych politík členských štátov, podpora stability, zvyšovanie životnej úrovne obyvateľov a nadviazanie úzkych vzťahov medzi členskými štátmi.

- Prostriedkami na dosiahnutie cieľov
- bolo odstránenie prekážok obchodu,
- ako sú colné tarify a iné obmedzenia obchodu,
- zabezpečenie nerušenej hospodárskej súťaže,
- koordinácia menových, rozpočtových a sociálnych politik medzi členskými štátmi.

Sídla orgánov

1. Brusel:

Rada, Komisia, Hospodársky a sociálny výbor

2. Luxemburg:

Niektoré rokovania Rady, Súdny dvor, Účtovný dvor a Európska investičná banka

3. Štrasburg:

Parlament (niektoré zasadnutia sú v Bruseli a sekretariát sídli v Luxemburgu)

EUROPE

EUROPEAN UNION

- EU Member States
- EU New Members 2004
- EU New Members 2007
- EU Candidates
- EFTA Member States

© Nations Online Project

Atlantic Ocean

Norwegian Sea

North Sea

Bay of Biscay

Mediterranean Sea

Ionian Sea

Aegean Sea

Black Sea

AFRICA

MALTA

CRETE

CYPRUS

Zaujímavosti

- Európska únia má rozlohu takmer 4 mil. km₂.
- Pri pohľade na mapu sveta to nie je veľké územie, ale tvorí ho 28 štátov.
- Ich rozloha sa veľmi líši, od najväčšieho Francúzska, až po najmenšiu Maltu.
- EÚ má viac ako 460 mil. obyvateľov – čo je 3. miesto na svete po Číne a Indii.
- Najviac občanov má Nemecko (vyše 80 mil.), najmenej Malta (375

Budúcnosť Európskej únie

- 2 modeli usporiadania:
 1. **Federácia štátov**- Supersilný štát- spojené štáty európske, strata suverenity v určitých oblastiach
 2. **Konfederácia štátov** – zachovanie suverenity štátov

CIELE EURÓPSKEJ ÚNIE

- Cieľom Únie je presadzovať mier, svoje hodnoty a blaho svojich národov
- Únia ponúka svojim občanom priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti bez vnútorných hraníc,
- v ktorom je zaručený voľný pohyb osôb
- Únia vytvára vnútorný trh, sociálne trhové hospodárstvo s vysokou konkurencieschopnosťou,
- podporuje vysokú úroveň ochrany životného prostredia a vedecký a technický pokrok

- Únia vytvorí hospodársku a menovú úniu, ktorej menou je euro
- Únia vo vzťahoch so zvyškom sveta potvrdzuje a podporuje svoje hodnoty a záujmy a
- prispieva k ochrane svojich občanov
- a prispieva k mieru, bezpečnosti, trvalo udržateľnému rozvoju Zeme

Prostriedky na dosiahnutie cieľov EÚ

- Spoločný trh – harmonizácia právnych poriadkov, ochrana spotrebiteľa
- Spoločné politiky – spoločná obchodná politika, poľnohospodárska politika, dopravná politika
- Všeobecné hospodárske a sociálne ciele:
 - ★ podpora a koordinácia zamestnaneckých politík členských štátov
 - ★ enviromentálna politika
 - ★ posilnenie konkurencieschopnosti priemyslu ES
 - ★ podpora vzdelávania

Prostriedky na dosiahnutie cieľov EÚ

- Voľný pohyb tovaru
- Voľný pohyb služieb a sloboda podnikania
- Voľný pohyb kapitálu
- Voľný pohyb osôb

Členstvo v Európskych spoločenstvách

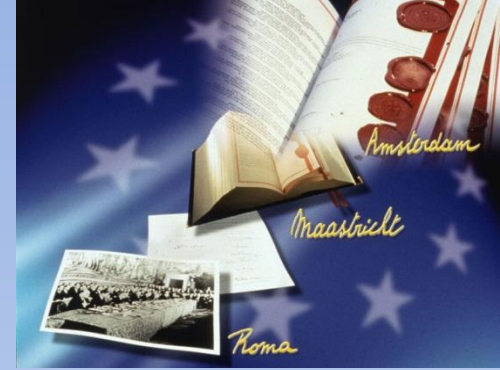
- 1951** Francúzsko, Nemecko, Taliansko, Belgicko, Holandsko, Luxembursko
- 1973** Veľká Británia, Írsko, Dánsko (členstvo Nórska zamietnuté v referende)
- 1981** Grécko
- 1986** Španielsko a Portugalsko
- 1995** Rakúsko, Švédsko, Fínsko
- 2004** Slovensko, Česká republika, Estónsko, Lotyšsko, Litva, Poľsko, Maďarsko, Cyprus, Malta, Slovinsko
- 2007** Bulharsko, Rumunsko
- 2013** Chorvátsko

- **Veľká Británia** podala po prvýkrát prihlášku v roku 1961, no Francúzsko vetovalo schválenie vstupu,
- Keďže fran. prezident **de Gaulle** mal inú predstavu o postavení Veľkej Británie na medzinárodnej scéne
- a videl ju skôr mimo kontinentálnej Európy.
- K opätovnému vetovaniu prihlášky Francúzskom došlo ešte v roku 1967

- a až po rezignácii prezidenta de Gaulla
- bola v roku 1973 tretia žiadosť Veľkej Británie o členstvo akceptovaná.
- O vstup do EÚ požiadali Turecko, a Macedónsko, ktoré majú štatút kandidátskych krajín.
- EÚ viackrát oficiálne deklarovala pripravenosť prijať aj ďalšie balkánske krajiny
- ako Srbsko, Čiernu Horu, Bosnu a Hercegovinu, Albánsko a Kosovo.

Zmluvy upravujúce model EÚ

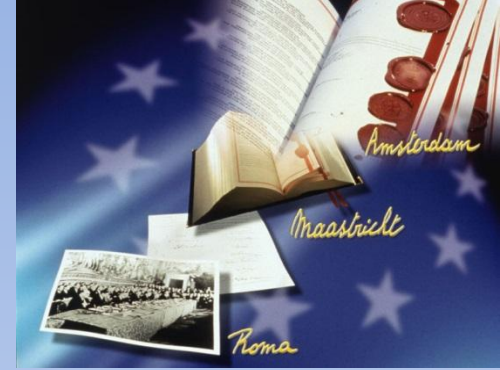
Jednotný európsky akt

- Prijatý v roku **1986**
- Najradikálnejšia a najvýznamnejšia reforma zakladajúcich zmlúv od vzniku Spoločenstiev
- **Hlavným cieľom:** vytvorenie vnútorného trhu do roku 1992
- **Vnútorný trh:** priestor bez vnútorných hraníc, v ktorom je zaručený voľný pohyb tovaru, osôb, služieb a kapitálu
- Položil základy spoločnej zahraničnej politiky

- Európsky parlament získal právo veta v otázke prijímania nových členských štátov a uzavierania zmlúv o pridružení
- JEA položil základy spoločnej zahraničnej politiky tým, že zaviedol povinnosť členských štátov konzultovať zahraničné politické otázky,
- koordináciu a zbližovanie stanovísk a postupov a pravidelné schôdzky ministrov zahraničných vecí.

Maastrichtská zmluva - vznik Európskej únie

- Zmluva o Európskej únii podpísaná v Maastrichte 7.2.1992 zástupcami 12 členských štátov
- Zmluva nadobudla účinnosť 1.novembra 1993
- Maastrichtská zmluva zaviedla pojem „Európska únia“, určila jej hlavné ciele a predstavuje významnú novelu troch zakladajúcich zmlúv
- Zmluva vytvorila tzv. trojpilierovú štruktúru Európskej únie v oblasti spolupráce členských štátov

- Dáni vyslovili v referende nesúhlas s Maastrichtskou zmluvou.
- Dôvodom bol najmä nesúhlas s ustanoveniami o vytvorení jednotnej meny.
- Dáni si vydobyli možnosť vyhnúť sa tretej a záverečnej fáze projektu menovej únie.
- Rovnako sa rozhodnutie o spoločnej mene netýkalo Veľkej Británie.

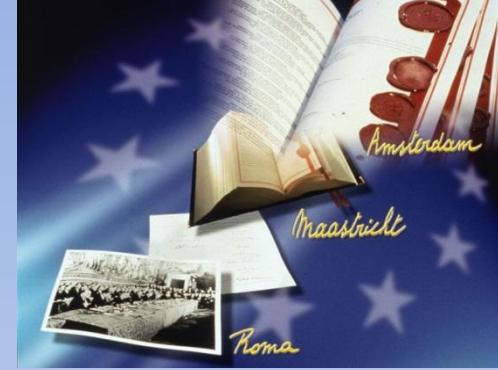
- Význam Maastrichtskej zmluvy spočíva predovšetkým v tom, že dosiahla ďalší stupeň integrácie členských štátov.
- Podstatný prínos pre integráciu spočíva v zavedení dvoch samostatných pilierov,
 - ktoré upravujú
 1. spoločnú zahraničnú a bezpečnostnú politiku
 2. spoluprácu v oblasti justície a vnútra.

- Európske hospodárske spoločenstvo sa zmluvou premenovalo na Európske spoločenstvo,
- vytýčilo si základné ciele:
 - Vytvorenie hospodárskej a menovej únie
 - Vyvážený rozvoj hospodárstva
 - Rešpektovanie ochrany životného prostredia.

- Zmluva výrazne posilňuje sociálny aspekt a na sociálnu politiku orientované základné princípy.
- Ako základný postulát Spoločenstva vyzdvihuje **zvyšovanie životnej úrovne a kvality života**.
- Po prvýkrát formuluje **princíp subsidiarity** tak, že právomoci Spoločenstva v oblastiach,
- ktoré nespadajú do výlučnej právomoci Spoločenstva,
- môže Spoločenstvo vykonať len vtedy, ak určité ciele nemôžu uspokojivo dosiahnuť členské štáty,
- a zároveň ich môže lepšie zabezpečiť Spoločenstvo.

- Maastrichtská zmluva ďalej zaviedla
- Európsky systém centrálnych bánk,
- zriadila Európsku centrálnu banku a Európsku investičnú banku.
- Zároveň došlo k posilneniu právomocí Európskeho parlamentu.

Amsterdamská zmluva

- Podpísaná 2. augusta 1997
- Hlavným cieľom bolo pripraviť EÚ na prijatie nových členov,
- pokročiť v reforme poľnohospodárskej politiky a v boji proti nezamestnanosti
- **Novinka** – zásada flexibility – umožňuje členským štátom užšiu spoluprácu, ktorá sa týka len niektorých z nich
- Touto zmluvou došlo k prečíslovaniu pôvodných zmlúv

Zmluva z Nice

- Podpísaná v decembri 2000
- **Hlavná úloha:**
 - pripraviť EÚ na budúce rozšírenie,
 - dosiahnuť dohodu na zložení inštitúcií EÚ,
 - rozšíriť väčšinové hlasovanie v Rade,
 - čiastočne reformovať súdnu moc a pôvodné ustanovenia o užšej spolupráci
 - Najpočetnejšie zmeny v prvom – komunitárnom pilieri

LISABONSKÁ ZMLUVA

Lisabonská zmluva

- Podpísaná lídrami EÚ 13.12.2007, čím sa ukončili niekoľkoročné vyjednávania o inštitucionálnych otázkach
- Mení a dopĺňa súčasné Zmluvy o EÚ a ES bez toho, aby ich nahrádzala.
- Poskytne EÚ právny rámec a nástroje potrebné na riešenie budúcich výziev a napĺňanie očakávaná občanov

Viac demokracie a transparentnosti v Európe

- Posilnená úloha **Európskeho parlamentu** – nové dôležité oprávnenia v procese schvaľovania právnych predpisov EÚ, rozpočtu a medzinárodných zmlúv
- Poskytne EÚ právny rámec a nástroje potrebné na riešenie budúcich výziev a napĺňanie očakávaná občanov
- Väčšia účasť národných parlamentov – nový mechanizmus monitorovania zásady subsidiarity

Viac demokracie a transparentnosti v Európe

- Silnejší hlas občanov – 1mil. Občanov bude môcť vyzvať Komisiu, aby predložila nové návrhy v oblasti politík
- Rozdelenie právomocí medzi členskými štátmi a EÚ
- Možnosť vystúpiť z Únie

Účinnější Európa

- Efektívne a účinné prijímanie rozhodnutí
- Stabilnejší a zjednodušený inštitucionálny rámec
- Zlepšenie životných podmienok Európanov – zlepšuje sa schopnosť EÚ konať vo viacerých oblastiach

Propagovanie hodnôt EÚ

- Európa založená na právach a hodnotách, slobode, solidarite a bezpečnosti
- Začlení Chartu základných práv do primárneho európskeho práva
- Zachováva a posilňuje politickú, hospodársku a sociálnu slobodu občanov EÚ
- Solidarita medzi členskými štátmi
- Zvýšená bezpečnosť pre všetkých

EÚ ako hráč na svetovej scéne

- Nová funkcia **Vysokého splnomocnenca Únie pre zahraničné vzťahy a bezpečnostnú politiku**
- Nový Európsky útvar pre vonkajšiu činnosť
- Samostatná právna subjektivita Únie
- Pokrok v rámci bezpečnostnej a obrannej politiky

Ciele Európskych spoločenských a Európskej únie

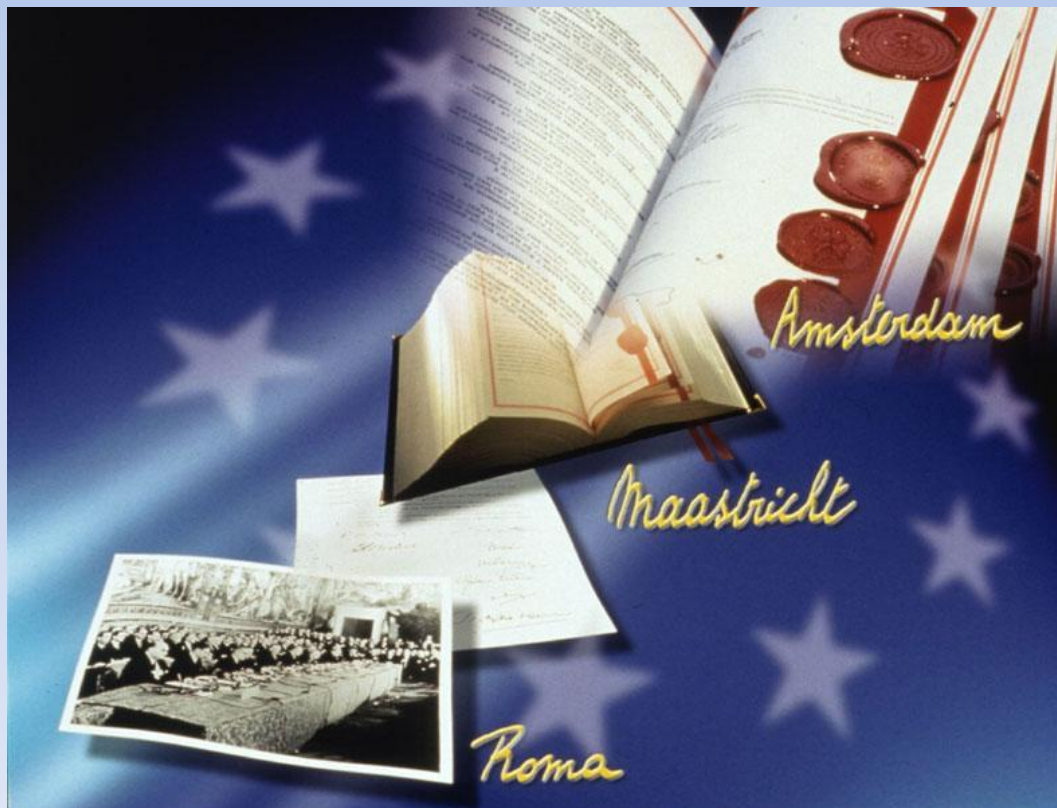

1. Podporiť hospodársky a sociálny vývoj
2. Posilniť identitu EÚ na medzinárodnej scéne
3. Posilniť ochranu práv a záujmov štátnych príslušníkov členských štátov prostredníctvom zavedenia občianstva EÚ
4. Udržať a rozvinúť EÚ ako oblasť slobody, bezpečnosti a spravodlivosti
5. Udržať v plnej miere komunitárne právo a ďalej na ňom stavať

Predsedníctvo v EÚ

- Prezentácia krajiny a jej preferencií
- Predsedníctvo v Rade EÚ
- Zastupovanie Rady EÚ na ostatných inštitúciách EÚ
- Zastupovanie EÚ vo vzťahoch s nečlenskými krajinami a medzinárodnými organizáciami

Orgány EÚ

Úloha medzinárodných organizácií

- Je teda nutné spomenúť, že nielen štáty určujú dnešné štandardy ľudských práv,
- ale veľkou mierou sa na tom podieľajú rôzne nadnárodné organizácie (Organizácia spojených národov, Rada Európy),
- ktorých úlohy nespočívajú iba v určovaní štandardov, ale v spomínanom rozširovaní okruhu chránených záujmov a spôsobov ich ochrany.

- napríklad medzinárodnou zmluvou, pričom sa zaväzujú ich dodržiavať.
- Spomínané medzinárodné organizácie vykonávajú tiež úlohy
- medzinárodného súdnictva, vymáhajú a zabezpečujú zaručené podmienky,
- ktoré mnohokrát štáty nie sú schopné samé zabezpečiť
- Tieto organizácie však nie sú nezávislé.

- pričom každý hlasujúci je reprezentantom istej členskej krajiny,
- ktorá prostredníctvom svojho zástupcu môže realizovať svoje záujmy na medzinárodnej pôde
- a tým aktívne realizuje svoju zahraničnú politiku.
- Členstvo v takýchto organizáciách môže byť podmienené splnením istých politických alebo ekonomických podmienok,
- stavom vo vnútri krajiny, či inými kritériami.

- Ich autoritu na medzinárodnej úrovni môžeme chápať tak, že krajiny,
- ktoré podliehajú ich správe a rozhodli sa rešpektovať a plniť ich rozhodnutia,
- odovzdajú časť svojej suverenity takejto medzinárodnej organizácii,
- pričom sa tejto časti suverenity dobrovoľne vzdávajú až do doby, kým z organizácie nevystúpia
- alebo nenastanú iné okolnosti, ktoré by daný stav mohli zmeniť.

Európsky parlament

- volená inštitúcia, zložená zo zástupcov ľudu členských štátov,
- ktorí sú volení na obdobie piatich rokov priamym všeobecným hlasovaním, v každom členskom štáte.
- V minulosti bol celkový počet poslancov 785 ,
- avšak po prijatí Lisabonskej zmluvy bol ich počet znížený na 750 plus jeden.

- Poslanci zasadajú podľa zoskupení do politických skupín.
- Najdôležitejšou právomocou EP je účasť na tvorbe legislatívy,
 - ktorá je výsledkom súčinnosti a spolupráce komisie, parlamentu a rady.
- Parlament má široké kontrolné právomoci vo vzťahu k orgánom a inštitúciám únie,
 - vrátane práva poslancov interpelovať Komisiu a Radu.

- K dôležitým právomociam EP patrí účasť na jednaní o rozpočte,
- kedy EP môže väčšinou hlasov zmeniť návrh rozpočtu a navrhnúť zmenu výdajov.
- Parlament menuje verejného ochrancu práv – ombudsmana EÚ,
- schvaľuje zmluvy s tretími krajinami a vstup nových členských štátov.

- Stále plenárne zasadania sa konajú každý mesiac v rozsahu jedného týždňa v sídle EP v Štrasburgu.
- Sídлом generálneho sekretariátu a administratívy je Lucemburg, stále výbory sa schádzajú v Bruseli

Európska rada

- Pôvodne rada ministrov- hlavný rozhodovací a koordinačný orgán Únie
- zodpovedný za plnenie integračných cieľov.
- Rada je aj hlavným zákonodarným orgánom s právomocou prijať akty EÚ.
- Je zložená z predstaviteľov jednotlivých členských štátov na ministerskej úrovni,
- ktoré sú splnomocnené zaväzovať vládu príslušného štátu.

- Zloženie rady je determinované prejednávajúcou agendou
- a zasadajú v nej ministri zodpovedný za danú oblasť.
- Spojovacím orgánom medzi Radou a členskými štátmi
- je Výbor stálych zástupcov zložený z diplomatov akreditovaných pri diplomatických misiách členských štátov.

- V predsedníctve Rady sa členské krajiny
- striedajú po šiestich mesiacoch podľa predom daného poradia.
- Predsednícka krajina má možnosť určovať agendu a priority Rady
- a tým ovplyvniť smer, ktorým, sa uberá celá únia

Komisia

- (Európska komisia)- iniciatívny, výkonný a správny orgán,
- ktorý symbolizuje nadnárodný charakter európskej integrácie.
- Má jednak právomoc prijímať nariadenia, smernice a vykonávacie predpisy na dosiahnutie cieľov hospodárskej politiky,
- jednak kontrolnú a implementačnú právomoc

- s možnosťou zahájiť jednanie v prípade,
- že niektorý členský štát nespĺnil povinnosť vyplývajúcu zo zmluvy.
- Podľa Lisabonskej zmluvy bude do 31.10.2014 pracovať v zložení jeden štátny príslušník za každý členský štát,
- po tomto dátume bude počet komisárov odpovedať dvom tretinám počtu členských štátov.

- Komisárov nominujú jednotlivé členské štáty,
- nie su však reprezentantmi štátu, ktorý ich delegoval.
- Kritérium nezávislosti ich charakterizuje ako úradníkov Únie,
- ktorí nebudú prijímať pokyny od žiadnej vlády.

- Každému komisárovi je pridelený jeden rezort, za ktorý zodpovedá.
- Komisiu ako celok schvaľuje Európsky parlament
- na základe verejne vypočúvania jednotlivých komisárov v príslušných parlamentných výboroch.
- Komisia je politicky zodpovedná Parlamentu,
- ktorý jej ako celok môže vyjadriť nedôveru

Členstvo v Európskej únii

- O členstvo sa môže uchádzať každý európsky štát,
- ktorý rešpektuje princípy slobody, demokracie, rešpektovania ľudských práv a základných slobôd a právneho štátu
- Uchádzajúci sa členský štát adresuje prihlášku Rade. O prijatí kandidátskej krajiny za člena EÚ rozhoduje jednomyseľne Rada po prerokovaní s Komisiou a schválení v Európskom parlamente

- Členstvo predstavuje súhrn práv a povinností členských štátov,
- ktoré im vyplývajú z komunitárneho a únievého práva.
- Základnou povinnosťou, ktorá členskému štátu vyplýva z členstva, je **záväzok lojality**.
- Členské štáty sú povinné uľahčovať dosahovanie cieľov ES.
- Zároveň sa musia zdržať akéhokoľvek konania,
- ktoré by mohlo ohroziť dosahovanie cieľov zmluvy.

Ukončenie a obmedzenie členstva

- Primárne právo vylúčenie členského štátu ES **nepripúšťa**
- Je možné pozastaviť výkon niektorých práv, ktoré z členstva vyplývajú

Pozastavenie členských práv

1. Rada rozhodne, že existuje riziko vážneho porušenia princípov Európskej únie a zároveň adresovať dotknutému členskému štátu vhodné odporúčania.
2. Rada rozhodne o existencii závažného a pretrvávajúceho porušenia princípov EÚ.
3. Rada môže následne rozhodnúť o pozastavení určitých práv vyplývajúcich z členstva, vrátane hlasovacích práv zástupcov členského štátu na zasadnutiach Rady.

Slovensko po vstupu do EÚ

Fenomén populizmu v dvoch rozmeroch:

1. Využitie aspektu nacionálneho populizmu

- prichádza s cieľom prekrytia negatívnej ekonomickej situácie bežného obyvateľstva.
- Spomínaný efekt využíva aspekt starých historických komplexov medzi národmi,
- ktoré bývajú účelovo mediálne vyzdvihované,

- aby podsunuli obyvateľstvu so zhoršenou sociálnou situáciou danú historickú tematiku
- a cieľom je tak donútiť obyvateľstvo nerozmýšľať
- a neriešiť svoje súčasné negatívne ekonomické postavenie.
- Daný typ populizmu sa zameriava na spoločensky diskvalifikované a sklamané vrstvy spoločnosti.

- Spomínaný fenomén populizmu je pre viaceré vlády oveľa jednoduchšie
- a efektívnejšie využívať ako systematickú náhradu
- namiesto konkrétneho strategického riešenia
- komplikovaných ekonomických a sociálnych problémov štátu.

2. Popritom strana Smer-SD tým, že sa začína ideologicky a programovo profilovať

- ako ľavicová sociálnodemokratická strana, čo sa odrazilo aj v zmene jej názvu
- a tak začína logicky aplikovať fenomén **sociálneho populizmu**,
- ktorý je spájaný hlavne s tematikou

- sociálnych výhod smerom k bežnému obyvateľstvu (napr. vianočné príspevky)
- Aj na základe kombinácie využívania oboch fenoménov vládna koalícia Róberta Fica
- býva označovaná ako **vláda nacionálne-sociálneho populizmu**.

- Po vstupe do EÚ slovenské politické strany naplnili svoj hlavný dlhodobý strategický cieľ,
- ktorý spájaj aj ideologicky protichodné strany,
- kde sme sa začlenili do klubu ekonomicky najvyspelejších štátov,
- čo v porovnaní s postavením SR pred sto rokmi je jednoznačným historickým úspechom

- Po naplnení tohto strategického cieľa však môžeme konštatovať určitú stabilizáciu vytvorených pozícií
- a po vyše desiatich rokoch v EÚ,
- môžeme zhodnotiť, že všeobecne slovenskej politike
- a konkrétne slovenským politickým stranám
- chýba strategická vízia budúceho postavenia SR v Európe a vo svete.

- Prirodzeným motivačným bodom by malo byť
- dobiehanie úrovne politickej kultúry a Životnej úrovne vo vyspelejších krajinách Európy,
- avšak uvedomuje si, že je to dlhodobá cesta a vízia,
- ktorá sa nám však za posledné obdobie desiatich rokov nedarí naplňať.

- Namieste tu je preto citát zakladateľa prvej Československej republiky T. G. Masaryka,
- ktorý sa vyjadril, že na to aby vznikla plnohodnotná a usporiadaná demokracia
- je potrebných päťdesiat rokov.
- Územie Slovenska má za sebou momentálne 26 rokov od zmeny režimu
- Čo nám dáva priestor na odbornú sebareflexiu,

- teda zhodnotenie súčasných pozitívnych a negatívnych aspektov
- a načrtnutie novej dlhodobej vízie na ďalších 25 rokov.
- Odpoveďou na zdôvodnenie súčasného stav je aj už bližšie opisovaný fenomén populizmu,
- ktorý politické strany prirodzene tlačí k neustálemu prispôsobovaniu sa trendom verejnej mienky
- a zameriavaniu sa na svoju kontinuálnu popularitu od ktorej sa stávajú závislé

- a často tak aplikujú rozhodnutia, ktoré nie sú ekonomicky výhodné,
- ale sú efektívne z krátkodobého hľadiska udržiavania verejnej podpory (vlaky zadarmo).
- Daná snaha je však zameraná strategicky len k nadchádzajúcim voľbám.

- Z dlhodobého strategického hľadiska je to negatívny fenomén,
- ktorý nepodporuje vnútropolitickú dlhodobú víziu rozvoja
- a napredovania štátu či už v ekonomickej, zahraničnopolitickej, ale aj vedeckej oblasti.

2 modely ekonomickej transformácie SR

Vyformovali sa dve názorové a postojové spektrá:

1. Prvá skupina okolo koaličných strán vlády Vladimíra Mečiara

- presadzovala koncepciu, že všetky **slovenské podniky**
- **majú byť privatizované výhradne slovenskými podnikateľmi.**
- Na základe tejto snahy by slovenská ekonomika a jednotlivé podniky
- ostali výhradne v slovenskom štátnom vlastníctve,

- týmto by si slovenská ekonomika voči zahraničnej konkurencii
- zabezpečila väčšiu ekonomickú samostatnosť
- a nebola by tým pádom závislá od zahraničných investícií.
- Spomínaný model bol priamo implementovaný v druhej polovici deväťdesiatych rokoch,
- kde väčšina štátneho majetku prešla do súkromných rúk prostredníctvom procesu privatizácie.

- Jednalo sa o logický proces zmeny
- z komunisticky orientovanej ekonomiky na trhové kapitalistické mechanizmy.
- Spomínaný proces však priniesol viacero netransparentných privatizačných projektov,
- ktoré zapríčinili krach niektorých podnikov a zvyšovanie nezamestnanosti.

2. Druhé názorové spektrum sa profilovalo okolo opozičného tábora

- a reprezentoval ho viacmennej podpredseda vlády a minister financií Ivan Mikloš.
- Dané názorové spektrum sa presadzuje po voľbách 1998
- a prezentuje **konceptiu odpredaja slovenských podnikov zahraničným investorom.**

- Zdôvodnenie danej koncepcie bolo ovplyvnené koncepčným a systematickým náhľadom,
- že SR nemá dostatočný odborný potenciál a skúsenosti,
- aby bola schopná efektívne a kvalitne prostredníctvom siete manažérov riadiť slovenské podniky a banky.
- Je možné viac menej dedukovať na základe dosiahnutých ekonomických výsledkov
- na konci obdobia II. vlády Mikuláša Dzurindu,

- že koncepcia, ktorú zastrešoval minister financií
- našla výraznejšie a efektívnejšie uplatnenie ako koncepcia vlád Vladimíra Mečiara,
- ktorá síce z hľadiska uplatnenia a udržania slovenskej ekonomiky
- výhradne v slovenských rukách bolo kvalitatívne perspektívnym projektom
- so zámerom udržania sebestačnosti slovenskej ekonomiky,

- ale z odborného hľadiska sa daný model reálne neosvedčil
- a postupne pod vplyvom nevydarenej privatizácie
- sa presadzuje spomínaná koncepcia Ivana Mikloša.
- Jednoducho zhrnuté nie je pre Slovenskú ekonomiku najlepším ekonomickým riešením,

- keď väčšina strategických podnikov a bánk je vo vlastníctve zahraničných korporácií,
- ale z pragmatickej stránky veci a dlhodobého smerovania slovenskej ekonomiky
- je kvalitatívne na vyššej úrovni daný model ako stav,
- keď bol slovenský priemysel a ekonomika v slovenských rukách.

Politická kultúra v SR a miera občianskej mobilizácie

- Slovenská ekonomika v spracovanom období dosahuje určité ekonomické úspechy
- a je ostatnými zahraničnými partnermi a odborníkmi
- označovaná za „ekonomického tigra“ stredoeurópskeho regiónu.
- Daná tematika ekonomického úspechu SR
- sa stalo témou predvolebnej kampane v Českej republike v roku 2006
- a predvolebného súperenia medzi ODS a ČSSD,

- kde ODS obhajovala úspech slovenských reforiem
- a brala si ho ako príklad pre svoju budúcu ekonomickú a programovú stratégiu.
- Spomínaný úspech bol okrem iných faktorov ovplyvnený
- stratégiou sociálnej politiky ministra práce sociálnych vecí a rodiny Ľudovíta Kaníka,
- ktorý uskutočnil niekoľko strategických reštriktívnych sociálnych opatrení,
- ktoré mali viaceré sociálne dopady na najnižšie vrstvy spoločnosti.

- Pri tejto príležitosti je nutné si uvedomiť, že vo väčšine štátov
- by daný trend vyvolal potenciálne protivládne demonštrácie,
- ktoré by mohli vyvolať stav radikálnej zmeny spoločnosti
- smerom k návratu k predchádzajúcemu stavu pred uskutočnením reforiem.

- Avšak vnútrospoločenská klíma v slovenskej spoločnosti je determinovaná
- a ovplyvnená historickou tradíciou tzv. poddanskej kultúry.
- Konkrétne po väčšinu dlhodobej slovenskej histórie
- dominovali exogénni aktéri ako Budapešť, Viedeň a Praha.

- Z toho vyplýva určitý dlhodobý trend,
- Že slovenská spoločnosť nemá v sebe zakotvené hlbšie mobilizačné faktory,
- ktoré by ju motivovali sa mobilizovať proti vládnemu establišmentu,
- Čo bolo vyhovujúcim faktorom pre uskutočnenie radikálnych reštriktívnych reforiem v danom období,

- kde ďalším faktorom bola motivácia,
- že pokiaľ slovenská spoločnosť dokáže absorbovať dané reformy
- skôr sa priblíži vstupu so Európskej únie.
- Naopak pri porovnaní s ekonomicky vyspelejšími štátmi

- môžeme na opačnej strane vidieť napríklad v štátoch ako Francúzsko,
- ktoré sú historicky ovplyvnené
- **vyššou mierou národnej hrdosti** a určitej vnútroštátnej kultúry
- a tak môžeme u nich zaznamenať častý trend mobilizačných protivládnych aktivít.

- (Napríklad, keď sa vo Francúzsku zvýšila cena mlieka o niekoľko centov
- prebehnú radikálne protesty niekoľko stotisícov poľnohospodárov,
- ktorí po Paríži vylievajú niekoľko tisíc ton mlieka
- a donútia vládu k návratu k predchádzajúcemu stavu.
- Naopak na Slovenku, keď sa niekoľko násobne zvýšila cena
- základných potravín neprichádza k takmer žiadnej občianskej mobilizácii).

Migrační kríza

Vlčej

Schengenský systém

- Zmluva o postupnom rušení hraničných kontrol na spoločných hraniciach (Schengen I.)
- podpísaná v júni 1985 medzi Belgickom, Nemeckom, Luxemburskom a Holandskom
- Členský štát môže v prípade závažného ohrozenia verejného poriadku
- alebo vnútornej bezpečnosti výnimočne obnoviť kontrolu svojich vnútorných hraníc na obmedzenú dobu (napr. Španielsko po teroristických útokoch v Madride v marci 2004)

Schengenský systém

Schengenský informačný systém I. – spustený v roku 1995, obsahuje informácie o:

- a) Hľadaných osobách, na ktoré bol vydaný zatykač,
- b) Osobách, ktorým bol zamietnutý vstup do Schengenskej zóny
- c) Nezvestných osobách
- d) Svedkoch a osobách, ktoré boli predvolané na súdne konanie
- e) Údaje o odcudzených alebo stratených predmetoch

Vplyv migračnej krízy na Slovensko

- Z hľadiska hodnotenia migračnej krízy
- a jej vplyvu na Slovenskú republiku je potrebné uviesť zopár dôležitých faktov.
- Imigračná kríza a jej jednotlivé následky, ktoré ovplyvňujú globálne situáciu v Európe
- majú na Slovensko **menší vplyv** ako na ostatné štáty.

- Najväčší tlak je smerovaný na štáty,
- ktoré majú hranicu uzavretú so Šengenským systémom,
- konkrétne sa jedná o Grécko, Taliansko a Maďarsko.
- Z tohto pohľadu je pre Slovensko dôležitý aspekt bezpečnostnej situácie v Maďarsku,
- s ktorým má Slovensko viac ako 500 kilometrovú hranicu.

- Maďarsko je tranzitnou krajinou cez, ktorú prechádza jedna vetva utečencov zo Sýrie,
- ktorý svoju cestu prechádzajú Tureckom a Srbskom
- a smerujú cez Maďarsko a Rakúsko do cieľovej krajiny, ktorou je Nemecko.

Bezpečnostná hrozba pre Slovensko

- Z bezpečnostného hľadiska nepredstavuje imigračná kríza pre Slovensko bezprostrednú hrozbu.
- Slovensko z hľadiska životnej úrovne
- nepatrí medzi cieľové krajiny na ktoré sa zameriavajú imigranti.

- Avšak imigračná vlna zohráva dôležitú úlohu vo verejnej mienke
- a všeobecnom vnútrospoločenskom diskurze Slovenska,
- kde sa podľa viacerých prieskumov **80% ľudí vyjadruje negatívne** k tejto téme

- Slovensko nie je cieľovou krajinou imigračnej vlny
- aj napriek tomuto faktu sa začína slovenská verejná mienka
- výrazne diferencovať **na podporovateľov a odporcov** imigrácie.
- Vzniká prvý záchytný tábor pre migrantov v Gabčíkove,
- kde sa miestni obyvatelia vyjadrili v miestnom referende proti prijatiu utečencov.

Vplyv EÚ na migračnú politiku v SR

- Vnútrospoločenskú diskusiu medzi politickými stranami a občanmi
- výrazne ovplyvnilo rozhodnutie čelných predstaviteľov Európskej komisie
- na rovnomerné rozdelenie imigrantov medzi všetky členské štáty Európskej Únie – **tzv. kvóty**
- Následkom tohto rozhodnutia bolo zvolané rokovanie členských štátov Vyšehradskej štvorky,
- ktoré sa medzi sebou dohodli na spoločnom postupe pri hlasovaní o kvótach, kde **sa dohodli na odmietavom stanovisku.**

- Avšak určitý tlak a pochybnosti ohľadom funkčnosti tohto zoskupenia zohralo hlasovanie v rámci Európskej rady,
- kde Poľsko hlasovalo inak ako bolo dohodnuté na stretnutí štátov Vyšehrádskej štvorky.
- Slovensko bolo pri spoločnom hlasovaní prehlasované.
- Následne premiér Slovenska Róbert Fico avizoval **podanie žaloby Slovenskom voči Európskej únii.**
- Argumentácia Slovenska znie, že Slovensko nedokáže migrantov udržať proti ich vôli v záchytných táboroch,

- Čo môže celkovo vyvolať rôzne prejavy násilia a aktivizovania rôznych extrémistických skupín.
- Na úrovni bezpečnostnej pripravenosti Slovenska bolo aplikovaných viacero bezpečnostných opatrení,
- Čo sa konkrétne odzrkadlilo zavedením hliadok na hraničných priechodoch.
- V súčasnosti sa Slovensko podieľa na riešení migračnej krízy
- svojou pomocou vyslaním policajných zložiek pre stráženie hranice s Maďarskom.

Riešenie migračnej krízy

- Ako riešenie migračnej krízy zasahujúcej Slovensko len sekundárne
- sa javí riešenie migračnej situácie na území Turecka,
- kde sa v súčasnosti podľa viacerých odhadov
- nachádza okolo dvoch miliónov utečencov zo Sýrie.

- Spolupráca s Tureckom na riešení krízy
- sa javí v tejto oblasti ako kľúčová.
- Ohniskom krízy sú však udalosti na území Sýrie a Lýbie,
- kde prebiehajú konflikty na úrovni občianskej vojny.
- EÚ sa dohodla s Tureckom, že mu venuje 3 mil. Eúr na zmiernenie utečeneckej vlny

- **Geopolitická a bezpečnostná stabilizácia situácie** v týchto regiónoch
- môže byť receptom na riešenie migračnej krízy v Európe,
- kde prichádzajú ekonomickí migranti a migranti žiadajúci politický azyl.
- Problematickým faktorom vzniknutej situácie je udržateľnosť Šengenského systému usporiadania hraníc,
- kde prišlo k samovoľnému narušeniu tohto priestoru niekoľkými státisícami migrantov,

- čo môže vyvolať viaceré bezpečnostné riziká,
- z dôvodu nemožnosti skontrolovať identitu migrantov
- a niektorí môžu byť členmi radikálnych teroristických zoskupení.
- Za bežných okolností, keď občan naruší Šengénsky priestor tak sa jedná o trestný čin.

- Z pohľadu riešenia migračnej krízy sa pre Slovensko
- javí daný problém zo strategického ako ťažko riešiteľný,
- aj z toho hľadiska, že Slovensko rieši dlhodobu neúspešne problém
- s integráciou rómskej menšiny do väčšinovej spoločnosti.
- Základnou výzvou a úlohou v rámci súčasnosti je hľadať optimálne riešenia vzniknutej krízy,
- respektíve stabilizovať situáciu aby neprerástla do destabilizácie celej Európy.

- Je potrebné rozlíšiť medzi ekonomickými a vojnovými migrantmi
- ekonomickí by mali byť určite vrátený za hranice shengenu.
- Cielom je však tiež snažiť sa ich integrovať do spoločnosti.
- Sú štáty ktoré vedia integrovať ľudí lepšie ako iné štáty.

Kto je cieľom imigrantov?

- Nemecko..ale konkrétne Bavorsko lebo je najbohatší región v európe.
- Najlepšie podmienky pre život... Typ od prevadzačov
- Najvyšia životná úroveň v rámci EÚ.

*Ďakujem za
pozornosť*